

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcpart-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 24 helyre van beosztva
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.

Bérmentelen levelek csak ismert kezek től fogadtatnak el.

Nyilttér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
Stark Nándor és Dezse Sándor könyvkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Felhívás

Szentes város és a szomszéd községek közönségéhez!

Az **Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület** mozgalmat indított meg, hogy az ország legmagyarabb vidékein **fiókegyleteket** létesítsen, melyek az anyaegetet támogatni lesznek hivatva azon magasztos és hazafias cél elérésében, melyet az maga elé kitűzött.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület célja, hogy Erdélyország, a magyar szent koronához tartozó országrészek e gyöngye, a folyton terjedő eloláhosodástól és a szászág elnémetesítésétől s az ezzel együtt járó magyar állameszme-ellenes törekvésekkel szemben az erdélyi magyarságot a magyar nyelvnek, a magyar hazafiságnak, a magyar állameszmeének megtartsa, ápolja, erősítse és Erdély népét visszahódítsa azon korszak lelkesültégéhez, melyben a magyar haza e része a dicső emlékezetű Bocskayak és Bethlenek vezérlete alatt egész erejével védbástyájául szolgált Magyarországnak állami függetlenségének és az ennek egyedüli fentartójául szolgáló magyar nyelv és magyar hazafiságnak.

Az a magyar nép, mely hajdan Erdélyben önerején, saját pénze és vére áldozatával készséges fentartója volt a magyar állameszmeének, s lángoló hazaszeretetével megóvta Erdélyt az eloláhosodás és elnémetesedéstől, most a számarányában és vagyonban folyton izmosodó oláh és szászág által nyomatva, valóban létharcot folytat, hogy nyelvét, a magyar nyelvet, hazánk e legdrágább kincsét — megőrizhesse, fentarthassa.

A küzdelem, melyet itt a maroknyi magyarság a tulnyomó idegen elem ellenében kifejti, a magyar nemzetiség és a magyar állameszme érdekében bámulatot kelt; de eredmény nélküli lesz e küzdelem, ha Magyarország támogatást nem nyújt az erdélyi magyaroknak a magyar faj fentartása érdekében kifejtett küzdelmükben.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület vállalkozott rá és tűzte ki célul, hogy anyagi és erkölcsi támogatással biztatást, erőt nyújt az erdélyi magyarságnak, hogy hazafias küzdelmében kitartson; de az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület csak úgy lesz képes ezen országrész hazafias céljának hatalmas támogatást nyújtani, ha ő hazánk minden igaz fia által segítettik magasztos törekvésében.

Ezért kell fiókegyletet alakítani itt az anyaállamban, hogy minden magyar között egy nagy, szent szövetség jöjjön létre az erdélyi magyarság fentartása, ereje növelése érdekében.

Debrecen városa, a magyarság ez egyik főfészke volt az első, mely fiók-egyletté alakulva, támogató kezet nyújtott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyletnek.

Gróf Bethlen Gábor, Kisküküllővármegye főispánja, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület által kitűzött nagy hazafias célnak már dicső őseinél fogva is méltó vezére, megkeresett engem, hogy Szentes és vidékének népét egy másik fiók-egylet megalakítására hívjam fel.

Azt hiszem, hogy ha arról van szó, hogy a magyar nemzet erejének nevelése, a tiszta, igaz magyar hazafiság terjesztése érdekében tömörülni kell, áldozatot kell hozni: az erre felhívó szózat méltóbb helyre nem jöhet, mint hozzánk, kik mind magyarok vagyunk és közös szent óhajunk, hogy vajha az egész magyar haza népét a mienkkel azonos magyar hazafias érzület töltené el!

Szent érzet ez, melyért minden magyar ember minden időben kész volt vért, életet és vagyont áldozni!

Ezt tudva, e hit és érzettől áthatva, örömmel, hazafias lelkesítéssel fogadtam gróf Bethlen Gábor felhívását az Erdélyi Magyar Közművelődési fiók-egyesület megalakítása iránt.

S most fordulok első sorban Szentes népéhez s aztán a szomszéd hazafias vidék lakosságához, hogy álljunk össze mindannyian, legyünk barátok és testvérek, közös szövetségeseink mindnyájan erdélyi magyar honfitársaink hazafias törekvéseik támogatásában!

Alakítsuk meg az E. M. K. E. fiók-egyletét, s ne legyen e vidéken egy magyar ember se, ki tagja nem lesz ez egyesületnek!

Az egylet 3 évre alakul, évenként csak egy frt tagsági díjjal, hogy a legszegényebb ember is tagja lehessen ez egyletnek és munkása a haza szent ügyének!

Irja alá ez ivet mindenki, hogy ezren és ezren találkozzunk a nagy és szent cél érdekében **a f. hó 15-én tartandó alakuló közgyűlésen!**

A nemzet él és dicső lesz, mely egyet ért a közös szent ügy támogatásában!

Szentes, 1890. május 4.

Sarkadi Nagy Mihály,
polgármester.

Okszerű dohánytermelés.

A szegedi m. kir. dohánybevaltó hivatal felügyelősége közelebb egy hosszabb hirdetményt tett közzé, melyben a dohányföldek elkészítése, a dohányrészák (palánták) kiültetése, annak mely időben leendő eszközlése és befejezése, valamint a dohányültetvények első művelésének, a kapálásnak mikor és mely módon teljesítésére nézve stb. ad utasításokat a dohánytermeléssel foglalkozóknak. — Az okszerű dohánytermelési eljárást az utasítás a következőkben körvonalozza:

1. A dohányföldet a kiültetés előtt harmadszor is megszántandók legalább is 15 centiméter mélyen. — Kötött talajban a fogasolást és hengerelet, hogy a föld minél simább és egyenletesebb felületet nyerjen, homok földeken pedig, hogy a hengerelettel az összenyomatván, lazasága ezzel ellensúlyoztassék, miáltal a földnek nedvtartó képessége kiválóan előmozdítva leend, a mi a dohánytermelés sikerének egyik alapfeltételét képezendi, legmelegebben ajánlhatjuk. Mind-ezen munkálatok ugy eszközözendők, hogy azok legfeljebb egy nappal a kiültetés előtt fokozatosan végeztessenek; mert így az alulról fölfordított természetes nedvességgel bíró földréteg nagy részben meg fogja ezt tartani, miáltal a dohányrészák fogamzása, illetve beállása lehetőleg biztos lesz.

2. A dohánykiültetést minél korábban kezdjük meg, annál biztosabb annak sikere, mert a tavaszi időjárás a gyenge részák első fejlődésére sokkal kedvezőbb már a lecsapódási viszonyoknál (harmat és eső) fogva is, mint a nyár elején uralgó melegebb és rendszeren szárazabb időjárás; de leginkább azért, mert rendszerint május hóban féregrágástól tartanunk nem kell és így a többszörös utánültetés nagy munkáját elkerülhetjük.

A dohányültetést azonnal megkezdhetjük, mi-helyt melegágyainkban a dohányrészák négy levéllel bírnak, habár ez április utolsó hetében volna is; mert a dohányrészák első fejlődésükben jobban kiállják kár nélkül a hideget, mint a meleget, mely el-lankasztja és könnyen kiöli.

A kiültetéshez mindig a legerőteljesebb és nem fölnyurgult vagy sárga, tehát nem életképes részákat szedjük a forró- és melegágyakból ki, oly módon, hogy a plántás ágyakat a kiszedés előtt jól meglocsoljuk a célból, hogy a dohányrészák tövein a föld részben rajta maradjon, mi fogamzásukat biztosítandja, a dohányrészákat két ujjunkkal közvetlen a föld színénél, nyakánál fogva, egyenkint vigyázva huzogatjuk ki, nehogy a gondatlan csomónkénti kiszedéssel a nagyobb részák egy részét megroppantván, sérültekké tegyük és az apróbbak gyökereit is meglazítsuk, mi azok kiveszését okozná; aztán gondosan egy lapos faedénybe, teknőbe vagy kosárba, melynek fenekére egy tenyérnyi friss fűvet, vagy leáztatott szalmát és trágyalébe mártott nedves ruhát teszünk, szorosan egymás mellé rakva helyez-zük, egymás fölé azonban két vagy több sor részát rakni sohasem szabad; mert így az alsó sorokban levők öszenyomódván, megsérülnek és használhatlanokká lesznek. Több dohányrészát (palántát), mint a mennyit egy nap kiültethetünk, sohasem szedjük ki a plántás ágyakból, sőt tanácsosabb csak fél-napi kiültetésre valót vinni magunkkal s a többit mindig utánunk küldetni; mert ha a részák megfonnyadnak, fogamzásuk bizonytalan lesz.

A részákkal megrakott edényeket legtanácsosabb mindig kézben vagy fejre téve a földre kivinni, ha pedig a dohányföldet távolabb fekvése miatt azokat kocsira kell raknunk, ugy szorosan szalmába rakjuk azokat be és sebesen sohasem hajtsunk velök; mert a rázkódás a részáknak ártalmukra van.

A plántás ágyakat a részák kiszédése után mindannyiszor meg kell locsolnunk, hogy a bennmaradó részák netalán föllazult földje ismét le-ülepedjék.

A kiültetést legjobb borongós, eső utáni napon eszközölni, ilyenkor egész nap ültethetünk; verőfényes nappal, különösen szárazabb időben az ültetést legjobb mindig csak délután késő estig eszközölni. Ha száraz időjárás miatt vízzel kell a rászákat kiültetnünk, akkor április és május hónapokban trágyalével kevert vizet, mit úgy nyerünk, ha 30 liter trágyalevet keverünk 1 hektoliter vízbe, avagy 10 klgr. érett marhatrágyát (május trágya) áztatunk és keverünk el egy hektoliter vízbe, használjunk.

A dohányrászáknak kiültetése mindenütt egyenközü és páros sorokban történhetik, melyeknek távolsága a célból, hogy megfelelő hozamu és minőségű leveleket nyerjünk, a talaj termőképességéhez mérten különböző lehet.

A kiültetés után a barázdákba szélfogó növényeket, milyenek a napraforgó, kukorica, cirok, hol azok hiányosoknak mutatkoznak, utánpótolni el ne feledjük.

A dohányültetvények között konyhakerti veteményeket (pl. bab, paradicsom, káposzta stb.), azonkívül és főleg futó növényeket, milyenek dinnye, tök, uborka, ültetni vagy termesztetni a törvény értelmében határozottan tilos és 10 frt pénzbírsággal büntetetik.

A dohányültetvények foltozását legjobb részletenként oly formán eszközölni, hogy ötöd-hatod napra a kiültetés után pótoljuk azokat a kivesszt dohányrászákat, hogy ültetvényeink lehetőleg egyenletesek legyenek. A foltozásra mindig a legerőteljesebb dohányrászákat kell lehetőleg kiválogatnunk és felhasználnunk. A dohánykiültetéshez, plánta hiányában, csakis az engedélyben megjelölt dohányfaj plántát szabad másoktól venni és ültetni.

A kiültetést a felosztással együtt az 1887. évi XLIV. t. c. 2. szakasza értelmében legfeljebb június hó 3-áig teljesen be kell fejezni és az ezen időn túl úgy az ültetés, mint a foltozás is határozottan tilos, minélfogva ezen időn túl a dohányplántás ágyak is legfeljebb június hó 5-éig gyökeresen kiirtandók.

Ez alkalommal még az okszerű dohánytermelés, művelés és kezelés gyakorlati fogásainak szemléleti oktatás alapján leendő elsajátítása céljából batorkodunk a t. termelők és községi előljáróságok becses figyelmét a dohánytermelési mintatelepre felhívni, melyek a m. kir. dohánybevaltó hivataloknál Csanyon, Csongrádon, Csókán és Fegyeházán vannak, oly felkéréssel, hogy ezen mintatelepeket minél gyakrabban látogatni és különösen feles kertészeiket

azoknak legalább időszakonkénti látogatására utasítani saját jól felfogott érdekükben is sziveskedjenek.

— **Kossuth Lajos**, mint egy turini levelező írja, a telet változatlan jó egészségben töltötte, csak most, a tavasz beálltával vette őt elő néhány napon át a régi viszeres bánat, mely miatt nagyobb vérvesztést szenvedett, a mi tetemesen elgyengítette. De Kossuth erős testi és lelki szervezetével már legyőzte a bágyadtságot és most is minden reggel 8 órakor már az Iratai legújabb kötetein dolgozik, a reggeli és ebéd idejét kivéve, egész napon át. Ruttkayné tervezett magyarországi útja egyelőre elmarad, míg Kossuth egészségét a hegyes vidéken való nyaralás helyre nem hozta és míg kedélyállapota nem javult némileg.

— **A lengyelek százéves ünnepe.** Galiciának majdnem valamennyi városában megünnepelték május 3-án az 1791-ben kibocsátott alkotmány kilencvenkilencedik évfordulóját. Néhány hét előtt azt rebesgették, hogy e napon fog kitörni Lembergben a forradalom, még pedig abban a percben, melyben a székesegyházban tartott ünnepi isteni tisztelet után a körmenet az utcára ér. A hír már akkor hihetetlennek látszott s csakugyan — az érkező táviratok szerint — az ünnep teljes rendben folyt le. A tervezett körmenet azonban elmaradt.

— **A görög király lemond.** A görög fővárosban az a hír van elterjedve, hogy György király még ez év folyamán lemondani szándékozik.

— **Sztrájk Budapesten.** A pékek sztrájkja tovább tart s az újpesti szigeten tannyázó péksegédeknek semmi hajlandóságuk egyelőre a munkát megkezdeni. A főváros közönsége vasárnap már érezte a sztrájk kellemetlen következményeit. Reggel még lehetett némi péksüteményt kapni, de azt is emelt áron; dél óta pedig már csak kenyér, vagy a finom sütődékekben cukrászlegények által készített kalács kapható. Kávésok, vendéglősök

a vasárnapi nagy forgalom miatt meglehetősen zavarban voltak. A pékmesterek egész nap jártak Ujpestre alkudozni a legényekkel, de azok senkit maguk közül el nem bocsátanak, míg az összes mesterek nem kötelezik magukat a segédek összes követelményeinek teljesítésére. A sztrájkolók pénzzel, eleséggel bőven el vannak látva s munkáskörökben folyton gyűjtenek is javukra.

— **A bécsi nemzetközi mezőgazdasági kiállítást** e hó 14-én nyitják meg a rotundában; a megnyitáskor a király és az uralkodóháznak Bécsben időző tagjai is jelen lesznek. A kiállítási bizottság az uralkodót a császárpavillonba fogja elkísérni, hol a kiállítási elnök, Colorado-Mannsfeld herceg beszédet intéz hozzá, mire a király a kiállítást megnyitottnak nyilvánítja.

Helyi és megyei hírek.

— **Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület** szentesi fiók-egyletének megalakítása tárgyában Sarkadi Nagy Mihály polgármester hazafias felhívást intézett Szentes város és környéke közönségéhez. Az igaz lelkesedéstől áthatott, a városi képviselőtestület tagjai, egyházak, tanítók, egyletek és intézeteknek is megküldött felhívást lapunk vezércikkében közöljük s arra e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét. Az EMKE szentesi fiókjának alakuló közgyűlése f. évi május 15-én fog megtartatni.

— **Hangverseny.** A szentesi dal- és zeneegylet f. évi május hó 15-én fele részben az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szentesi fiókja, fele részben pedig saját könyvtára javára — jótékony célú hangversenyt rendez. A hangverseny, mint értesülünk, a nyári szinkörben fog megtartatni.

— **A szentesi ipartestületnél** Szakál Mihály felfüggesztése folytán üresedésbe jött jegyzői állás kivétel és miként leendő betöltése képezi iparosaink körében a beszéd és érdeklődés tárgyát. — Amint a hangulatból eddig kivehettük, az ipartestületi tagok nagy része Papp Lajos ref. tanítót óhajtana e fontos állásra megnyerni s tervben van, hogy küldöttségileg fogják pályázatának benyújtására felkérni. — Mi a magunk részéről örömmel regisztráljuk e hirt; mert Papp Lajosban valóban egy képzett, tevékeny és munkás jegyzőt nyerne az ipartestület.

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

Magyarország nemzetiségi viszonyai és a magyar közművelődési egyesületek.

— Irta és a szentesi polgári, iparos és gazdasági körben 1890. február 27-én felolvasta: Papp Lajos. —

Ez év január hó utolsó napjaiban az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége felhívást intézett városunk polgármesteréhez, a melyben az E. M. K. E. fiókegylete megalakítására hívja fel „Magyarország szive” lakóinak tette kész vezér-férfiit.

Ezen felhívást nem szabad kicsinyelnünk, nem szabad megengednünk, hogy a felhívásban a hazafiság igaz melegtől lángoló szavak a pusztában elhangzó kiáltáshoz hasonlóak legyenek; hanem minden tehetségünket és anyagi erőnket összevetve, arra kell törekednünk, hogy a felhívásban hangoztatott eszme minél hamarabb megvalósuljon, mert általa a magyar állameszme és a magyar nyelv diadalának teszünk hazafias, örök időnkig maradandó szolgálatot.

„Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s ez a munka a tanítókra vár,” mondja kitűnő költőnk: Jókai; de csak részben van igaza; Magyarország új meghódítása a néptanítókon kívül a magyar társadalom, illetőleg a magyar közművelődési egyesületek feladata.

Mert nem a mienk még e haza, bár ezer év óta szeretjük mienknek tartani. Körülöttünk minden felé, a haza határáig mindenütt idegen nemzetiségek laknak, a kik nem értik nyelvünket, nem követik szokásainkat, a kik előtt gyűlöletes minden, a mi

magyar, a kik között magyar honfitársaink, mint idegenek tengődnek.

Egy polyp karjai között van még — ezer év eltelté után is — a magyarság, a melynek karjai előbb életerőnket szívják ki s azután tehetetlen, erő nélküli testünket egy szoritással agyonölelik.

Bizony, távol van még azon idő, midőn e drága, e szent hazát, melyet őseink a csaták terein kiömlő vérvérrel szereztek, egészen a miénknek mondhatjuk. Nem egy emberöltő, nem is egy század, de egy új ezredév kell ahhoz, hogy a magyar nemzet, a testén élő őriási szörnyet szelidséggel, szeretettel eltávoítsa magáról. Egy új ezredév kell ahhoz, hogy e magyar hazában északtól délig, kelettől nyugatig saját nyelvén szólhasson a magyar.

A hazának ez az új meghódítása nem háboruban vérrel, avagy erőszakkal vívható ki, hanem békében a szeretet fegyverével s az áldozatra készség melegtével.

E magasztos, de nehéz feladatra vállalkozott a különféle nemzetiségek közt szétszórtan élő magyarság, midőn vállvetett munkálkodással s a győzelem reményébe vetett közös akarattal megalakíták a magyar közművelődési egyesületeket.

Sajnos azonban, hogy a rendelkezésre álló eszközök vajmi csekélyek a magasztos cél elérésére, azokhoz fordulnak tehát, a kik a magyar haza szívében laknak, a kiknek nem kell küzdeni zengzetes anyanyelvünk megtartásáért: hazánkfiak! véreink! segítsetek!

Nem szabad kicsinylenünk a felhívó szótatot. Félrevert harang kongása az, a hazafiatlanság tüze lobog ott, honnan e kiáltás hangzik s ennek a tűznek

romboló ereje végpusztulással fenyegeti szeretett hazánkat. Menjünk, siessünk azért oltani e tüzet a hazafiság áldozatra kész szeretetével! Rakjuk le fil-léreinket a haza oltárára, hogy a dicsőségben, mely a magyar haza új hódítóira vár, mi is osztagozzunk.

Mielőtt a magyar közművelődési egyesületek részletes működését vázolnám, szabad legyen magyarázatul azon okokat előadnom, amelyek az idegen ajkuak között élő magyar hazafiakat arra indíták, hogy közművelődési egyesületek megalakítása által igyekezzenek a nemzeti kulturát elősegíteni s a magyar elem fennsőbbiségét kivívni.

A magyar nép jellemének van egy bizonyos sajátja. Ez a sajátja az idegen ajkuak iránti hártatlan előzékenység s nagylelkűség. A történelem azt bizonyítja, hogy a magyar nemzet egyforma mértékkel mért hazája határán belől lakó minden nyelvű nemzetiségnek. Hazája elfoglalásakor a meghódított népeket nem tette rabokká, hanem fölemelte magához s jogaiban és kedvezményeiben részesítette. Nyelve és nemzetiségeért nem üldözött senkit. A magyarnak ezen nagylelkűségéből magyarázható az ki, hogy hazánkban ezer évig megőrizhették a tótok, románok, németek, szerbek, ruthének, horvátok saját nemzetiségüket. Ha a magyar más népek példájára a beolvasztási politikát űzi, egy rövid század lefolyása alatt — a mint a történelemben rá példát találunk, — Magyarországon ma nincs más nemzetiségű nép, mint a magyar.

Bizonyosan a természettől vett példát a magyar, midőn hazája minden nemzetiségének megadta a szabadságot és egyenlőséget; mert ha a természetet vizsgáljuk, ott is azt látjuk, hogy a mezők különféle

— **Tankötelesek összeírása.** Szentes város bel- és külterületén az 1890—91. évi tankötelesek összeírása befejeztetett. A tanfelügyelő, valamint az iskolai hatóságok részére ezen összeírásból Kovács Lajos tanító igen érdekes táblázatot állított össze. Ezen statisztikai kimutatás szerint városunk tanköteleseinek száma 5504; ezek közül 4017 6—12 éves, 1387 12—15 éves. Nemre nézve 2895 fiú, 2609 leány. Vallás szerint: 3014 ev. ref., 2170 róm. kath., 187 izr., 85 ág. hitv., 48 gör. kel. A város belterületén (ide értve Nagyhegy, Berek, Alsóréti határrészeket) van: 1755 ev. ref., 1175 róm. kath., 136 izr., 41 ág. hitv., 31 gör. kel. vallásu mindennapi iskolába tartozó tanköteles. Süketnéma van 5. Az összeállított táblázatból kitűnik, miszerint Mucsihát, Eperjes, valamint Berek határrészekén egy-egy községi iskola felállítására mindenesetre szükségessé válik, mivel az előbbi helyen 79, az utóbbin pedig 76 tizenkét éven alóli tanköteles gyermek van s azok közül — az iskolák távol fekvése miatt — alig jár néhány ezidő szerint iskolába. Új iskolák felállítása azonban a város belterületén is valószínűleg elkerülhetetlen, a mennyiben a jövő iskolai évre 474 tankötelessel iratott több össze, mint a jelen évben.

— **Megható gyászszertartás** folyt le vasárnap délután városunkban. Az eset röviden a következő: Csernus-Lukács János polgártársunk László nevű fia még a f. évi január hóban elhunyt Boszniában, ahol mint katona szolgált a királyt és a hazát. Az öreg és jómódu Csernus sehogy sem tudott megbarátkozni a gondolattal, hogy szeretett gyermeke tőle messze, idegen országban aludja át örök álmát, minden követ megmozdított fia holttestének hazaszállíthatása iránt. Hosszas fáradozás s még több kérvényezés után el is érte célját és megengedtetett neki, hogy fia holtteste kiátsattassék az idegen földről s hármaskoporsóba zárva hazaszállíthatassék. A koporsó f. hó 2-án reggel érkezett meg Csernus-Lukács László porhüvelyével a hódmezővásárhelyi állomásról Szentesre. Ezt a koporsót helyezték el vasárnap délután nagyszámú rokonság és kíváncsi közönség jelenlétében a rom. kath. egyház szertartásai szerint az alsó temetőben.

— **A tállyai Kossuth-templomra** Aradi Kálmán főkapitány ivén adakoztak: Holik Lajos, Sulc Lajos, Kiss Ferenc, Hankiss Károlyné, Kiss Zsigmond, öz. Kiss Pálné, Geróc Lajos, Filó János, id. Mátéfi Ferenc, dr. Mátéfi Ferenc, Rác Ferenc, Bartha János, Nagy Ferenc, 1—1 frtot; — Sulc András, Kolpaszky Lajos, Pajkó Pálné, Berceli Dánielné, M.-Balogh Sándor 50—50 krt; — Lenárt Jusztin, Szova János, H.-Szabó András S. N. F., Dobray Sándor 40—40 krt; — Varga József 30 krt; — Dömsödi Antal, Aradi Istvánné, Szabó Istvánné, Csurai Ferenc, Varga Imréné, Nyiri István 20—20 krt; — Biró Ferencné, Tóth István, Hunyadi Sándor, N. N., N.-Kovács Gergely, Varga Bénéiaminné, Sebesi József, Jordán Sándor, Tihanyi István, Varga

János, Dóci Mihályné, Dóci István, Dóci Sándor, Dóci Imre, Vince Péter, Héjja Tamásné, Molnár István, N. N., Kenyeres János, N. N., Marsóczy Ferenc, Zsoldos János, Varga Sándor 10—10 krt, Kiss György, 8 krt, Böszörményi Istvánné és N. N. 4 krt. Összesen 21 frt 56 kr.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamra** megalakításával megbízott Kállay Albert miniszteri biztos ápril 30-án nevezte ki a kamara székhelyén és alkerületeiben a tagválasztási eszközök küldöttségeket. A szentesi alkerület részére Aradi Kálmán rendőrfőkapitány elnökle alatt Bányai József és Dobray Sándor kereskedők, Kanász-Nagy Antal és Szőke István iparosok és Balázsovits Norbert tanár, mint tollvivőből álló bizottság van kinevezve. — A csongrádi alkerület részére kinevezettek: elnökül Ciacricis Lajos főszolgabíró, Bagossi József és Szabados Mihály kereskedők, Király Gergely és Ujszászi János iparosok és Sohlya Gyula, mint tollvivő. — A választási jogosultsággal bíró szentesi kereskedők és iparosok névjegyzéke f. hó 1-től 14-ig a rendőrkapitányi hivatalnál közszemlére van kitéve. A kamarai tagok öt évre választatnak.

— **A másoló-gép.** Megirtuk annak idején, hogy a városi közigazgatási iroda másológépje elromlott. Nos, ezen a bajon segítve van: az elromlott másológéphez új papírhengert, s hogy jövőre ilyen címen ne érje bánat az irnok urak szívét, egy rezerva másológépet is hozatott a tanács. A papírhenger 28, az új másológép 130 frtjába került a városnak, s Schember és fia budapesti gépgyárosok szállították.

— **Köszönetnyilvánítás.** A tállyai Kossuth-templomra Juhász János ur 1 frt 90 krt volt szives gyűjteni és kezeinkhez juttatni. Midőn ez összeget köszönettel nyugtatom, tisztelettel vagyok Tálly, 1890. május 2-án. S ó h a l m y.

— **A körös-tisza-marosi ármentesítő** és belvízszabályozó társulat kunszentmárton-mindszenti gátszakaszán a lucerna kaszáló és fűtermés eladása f. hó 12., 13. és 14. napjain fog a helyszínen eszközölni. Az idevonatkozó hirdetemre e helyen is felhívjuk a venni szándékozók figyelmét.

— **Tolvajlás.** A f. hó 3-án megtartott diák-majálisra H.-M.-Vásárhelyről is rándult át egyenéhány felsőbb osztálybeli tanuló, s kocsiakkal egyenesen a multság színhelyére hajtottak, úgy számítván, hogy a kocsi helyettesítse részükre a ruhatárt. A felső ruhatárt bővelkedő kocsi szemet szurt Váci János ismert csavargónak s elhatározta, hogy amint arra alkalma nyílik, elemel közülök egyenéhányat. S úgy tett, amint elgondolá. Alig távozott ugyanis egy pillanatra a kocsi, mire visszatért, már hült helye volt négy kabátnak és az ő szűrőnek. A kocsi nyomban fűzőbe vette a tolvajt, aki utközben elhányva magától három kabátot és a szűrt, kereket oldott. Az elemelt kabát tulajdonosa Zala György VIII. oszt. tanuló. — **Vácit nyomozza a rendőrség.**

— **Brutalítás.** Véralázító brutalitást követett el f. hó 2-án Csernus József 16. szám alatti berki lakos. — Egy, általa felfogadott 7 éves kis csángó

Vajon mikor és mikép keletkezett a tótoknak ezen egyesülési törekvése, hiszen köztudomásu, hogy a felvidék lakói, a hol e nemzetiség jobbára lakik, a mult századok szabadságharcaiban jó hazafiaknak mutatták magukat?

A pánszlávizmus a jelen század szülötte. A mult századok vallási háborúi a nemzetiségi kérdéseket háttérbe szorították, az európai népek nem annyira nemzetiségük, mint inkább vallásuk megtartása és terjesztése körül buzgólkodtak; lassanként azonban ismét felébredt szabadság-vágyuk, a szabadabb eszmék felkarolása s nemzeti nyelvük művelése által a nemzetiségi eszméknek hódoltak; a hasonnyelvű népek egyesülési törekvése folytonossá vált s így a „történelmi jog”, mely évszázadokon keresztül az európai államjog sarkalatos elvét képezte: elveszté jelentőségét.

III. Napoleon állambontó nemzetiségi politikája adta meg a pánszlávizmusnak az első nagyobb lökést, Oláhország és Moldva egyesítése fejedelemséggé, az egységes olasz királyság megteremtése, a német fejedelemségek és királyságok „Német császárság”-gá egyesülése, majd ismét Bulgária fejedelemséggé, Szerbia királysággá alakítása, mind a nemzetiségi politika közvetlen következményei.

A nemzetiségi eszme ma már oly hatalmas tényezővé vált, hogy vele minden nemzetnek számolni kell.

Számolni kell különösen a magyar nemzetnek, a hol 6 millió magyarral 7 millió idegen ajku áll szemben; ezeknek megnyerése a magyar állameszme és nyelv részére elengedhetlen kötelességünk.

(Folytatása következik.)

gyermeket ugyanis, amiért az a pelyvás zsákot nem bírta édes apjának (a kis gyermeknek a rendőrség előtt tett saját vallomása) odavinni, úgy vágta őt a földhöz, hogy arcát rögtön elborította a vér, lábát pedig eltörte. — Az emberies érzésből kivetkezett vad ember feljelentetvén, ellene a bűnvádi eljárás folyamatba tétetett.

— **Garázda zarándok.** Egy, magát Varga Sándor horgosi illetőségű, 50 évesnek valló zarándokkal gyűlt meg tegnapelőtt a baja a rendőrségnek. Ő szent atyáságának ugyanis az ígehirdetésen tul egyéb elvággyai is voltak, így a többek között elvetődött Pengő Marcsa üzletébe is, s mivel itt vágyait nem elégíthetvén ki azon minőségben, a mint azt az ő 50 éves, 18 évi zarándolásában megedzett s kipróbált szive kívánta volna, összetűzött Pengőnével, a ki aztán rendőrt küldött; mert hát a rőndhöz még egy zarándoknak is alkalmazkodnia kell. Az al-zarándok eleinte szabódott a hivatalos személytől, s még neki ált feljebb, hogy mennyire becsapták őtet, azonban haszontalan volt minden ellenvetése, András ur bekísérte, s mert nem volt engedélye itt tartózkodhatásra, a városból egyszerűen kiakolbóltatott.

Szentesi piaci árak.

Szentes, 1890. május 5.

Buzaüzletünkön napról-napra érezhetőbbé válik a jó idő hatása s úgy a kész buza, mint a határidő kötések 30—40 krt vesztettek áraikból. Eladók tartózkodók, kínálat semmi.

A következő árakat jegyezhetjük:

Buza: ó, mmja 8 frt, 8 frt 10 kr, uj, suly szerint 7 frt 50 kr. 7 frt 50—80 kr.

Árpa: köble 4 frt 50 kr.

Kukorica: köble 4 frt 20 kr.

Szalonna: mmja 40 frt.

Hizott sertés tiszta vágásra 41—42 kr.

Hirek a szomszédból.

— **Lóverseny.** A békésmegyei gazdasági egyesület f. évi május hó 26-án (pünkösd hétfőn) B.-Csabán lóversenyt rendez a következő futamokkal: 1. Mezei gazdák első lóversenye. Csak békésmegyei gazdának saját nevelésű lova futhat. Első díj 12 arany, 2-ik díj 5 arany. 2. Mezei gazdák második versenye, bárhol nevelt lóval. Első díj 6 arany, második díj 3 arany. 3. Urlovarverseny. Telivérek kizáratnak. Urlovarok. Tét 5 frt. Teher 4 éven alól 56 klgr, 4 éven felül 68 klgr. Első díj 40 arany, második díj a tét-összeg, a meddig az első díj felét meg nem haladja. 4. Nyertes lovak versenye. Futhat az első és második futamban nyertes 4 ló. Díj az elsőnek 4 arany. 5. Vigasz verseny. Futhatnak az első és második futamnál vesztés lovak. Díj az elsőnek 3 arany. 6. Ügető verseny kettős fogatokkal. Tiszteletdíj az elsőnek, adja a gazdasági egyesület; tét 5 frt, távolság a pálya kétszer körül, kívántatik legalább négy komoly versenyző, különben nincs verseny. — Urkocsisok. Ezenkívül esetleg alakult más futamok és fogadások is megengedtetnek. A futamok a szokott gyepen délután 3 óraker kezdődnek. Rendező Sztraka György. Pályahossza 1600, az urlovaroknak 2000 méter. Egyeszeri körülfutás. Bejelentési határidő az urlovarokra és az ügető-versenyre nézve május hó 18-ikáig a rendezőnél; gazdákra nézve a verseny kezdetéig ugyanannál.

Ipar, kereskedelem, gazdaság.

— **A kincstár számára való dohánytermelésre** eddig következő területek engedélyeztetek az új felügyelőségi beosztás szerint:

1. A budapesti felügyelőség területén . . .	8,144 hold,
2. A szolnoki . . .	12,258 .
3. A miskolci . . .	10,388 .
4. Az aradi . . .	15,898 .
5. A debreceni . . .	11,509 .
6. A nyiregyházi . . .	11,810 .
7. A szegedi . . .	6,894 .
Összesen tehát . . .	76,901 hold

— **Új magyar buza.** Az országos magyar kertészeti egyesület idei kiállításán egyik magkereskedő gyűjteményes csoportjában a többi közt egy figyelemre méltó magyar új buza is volt kiállítva, mely a párisi világiállításán az összes buzákat közt a legnagyobb kitüntetést kapta. Ez Gaal Dénes úgynevezett járó buzája, melyből természetje 100 kilót közönséges falusi malomban megőröltetvén, kapott 24 kiló egyes lisztet, 14 kiló kettős, 46 kiló hármas lisztet, 14 kiló korpát és 2 kiló porlást. A buza sulya hektoliterenkint 84 kiló. E búzát nem kell kapálni, mert minden kapálás nélkül is igen szép. Vethető ősszel, úgy mint tavasszal; azonban az igen erős télnek nem igen áll ellent, a nagy fagyokban megrikul; de minthogy jó földben igen elbokrosodik, némileg helyrehozza a hibát. Tavaly 5 métermázsa után 80 mmázsát adott, tehát tizenháromszorosan adta vissza az elvetett szemet.

faju és színű virágai mily szép testvéries egyetértésben megférnek egymás mellett. Nem irigyelik egymástól azt a kis talajt, melybe gyökereiket bocsátják, nem irigyelik egymástól a nap verőfényes sugarát, mely mindegyiknek szint és életet ad, nem irigyli egyik a másiktól az illatot, melylyel a természet egyiket jobban felruházta, mint a másikat.

Hanem ezen nagylelkűséget — fájdalom! — drágán kell megfizetnünk. Most azok, kiknek testvéri kezet nyújtott a magyar, viszonszeretet helyett hálátlansággal fizetnek!

Nem akarom a hazában élő összes nemzetiségeket a hálátlanság, a hazafiatlanság bűnével vádolni, — mert a németek és szerbek hazafiságára ez idő szerint nincsen panaszunk; — de a szláv, szász és román nemzetiségű lakosok minden lehető, utat és módot elkövetnek, hogy a magyar államegység megtestesítését s a magyar nyelv általános elterjedését megakadályozzák.

A szláv nemzetiségű honpolgárok közül különösen a tótok azok, kik halálos gyűlölettel vannak minden iránt, ami magyar. Hirlapjaikban, társas egyleteikben, egyházmegyei és kerületi gyűléseiken, — valószínűleg orosz bujtogatás következtében, — folyton a magyarok, mint zsarnokaik ellen izgatnak s egy nagy szláv birodalom eszméjeért küzdenek. Céljaik elérésére minden nemtelen eszközt felhasználnak.

A tótoknak és a hozzá tartozó szláv törzseknek (oroszkok, ruthének, csehek, horvátok, vendek, szerbek, bosnyákok, bolgárok stb.) ezen nagy szláv birodalom alakítására irányuló egyesülési törekvése nevezetetik ma pánszlávizmusnak.

Irodalom.

— A „**Vasárnapi Ujság**“ május hó 4-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Brassai Sámuel (1890-ben élete 91-ik évében fölvetett fénykép után és Barabás Miklós 1845. évi rajzával.) — Szívem sajnó. Költemény Gáspár Imrétől. — Jáhel. Elbeszélés, írta Baksay Sándor. — Bismarck és a magyar legionáriusok. — A koplalás, mint kenyérkereset. (Succi, a híres koplaló, két képpel.) — Világelfordulás. Verne Gyula regénye. (Két képpel.) — Álló hid a calaisi csatorna felett. (Az Anglia és Franciaország között tervezett hid rajzával.) — Jankó János. (Arcképpel, s Jankó „Lócsiszár“ című festménye rajzával és „A rókatánc“ című tollrajzával.) — A műkedvelői fotográfusi kiállítás. — Májusi divatlevél. (3 képpel.) — Irodalom és művészet. — Egyetek és köztintezetek. — Mi ujság? Halalozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Képtalány. — Sakkjáték. — Hetinaptár. A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „**Politikai Ujdonságok**“-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „**Képes Néplap** legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

— „**A Hét**“ legújabb 18-ik száma egy sportcikkkel kezdődik s arról a három szenációról szól, mely a löversenyek látogatóját mámorba ejti: a szép asszonyok látása, a játék és a ló. Ez az egy cikk magában fényessé tenné e számot, ha nem követné is az érdekesnél érdekesebb cikkek sorozata. Ott van mindjárt mellette egy szintén nagyhatású közlemény „**A kolozsvári társaságról**“, egy pompás rajz Brassai bácsiról Petelei István tollából. Novellák Eötvös Károlytól, Thuránszky Drávecky Juliától, versek Komócsy Józseftől, Incédy Lászlótól, tanulmány Imrei Ferentől, stb. A címlapot 91 éves ősz tudósunk, Brassai Sámuel képe díszíti. Kiss József lapja a legműveltebb, legdistingáltabb betűlapunk és minden újabb száma egy újabb meglepetés. „**A Hét**“ előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Előfizetési pénzek „**A Hét**“ kiadóhivatalába: Magyar Tudományos Akadémia-palota Budapest, küldendők.

REGÉNY-CSARNOK.

A boszorkány.

— Siciliani regény. — 108. közi.

Egyszerre egy gyenge sugár kezdett világítani az árnyékban, majd a sugár helyén kitörő láng tűnt elő.

A strega gyújtá meg fátylójának egyikét, melyet öltönye alatt magával hozott.

— Fabianna! — kiálták a foglyok elébe sietve.

E nő látása, ki a veszély végső órájában jelent meg, új reményt és lelkesedést öntött a bujdosók lelkébe.

Giovanni Fabina karjai közé rohant.

— Oh! szeretett anyám! — kiáltá, — halálom előtt még karjaimba szoríthatlak!

Azonban Judith közeledve feléje, fülébe suttogá:

— Megmondtam, ugy-e, Giovanni, hogy nem-sokára viszontlátandjuk egymást, és ime itt vagyok. E börtön kapui előttünk mintegy varázsszóra nyíltak meg. Megmondtam, ugy-e, hogy Fabiana meg fog menteni batyád iszonyu börtöneiből és holnaptól fogva szabad lépsz.

— Szabad! — sohajtá Giovanni. — Ez csak hiu álom, Judith. Ellenségem nem fog elhagyni; holtomig fog üldözni; utjában állok. Dölyfősége fellázad a gondolatra, hogy atyjanak vére folyik az en ereimben is. És nemcsak engem gyűlöl Diodato, hanem téged szeret egyszermind.

— Mitsem tesz! anyád hatalmasabb, mint ő; megmutatá ő nekem ezen gonosz jelképét. Elszakíthatlan halókba bonyolulva, nem kell jobban felnünk tőle, mint egy törbe csalt farkastól.

Giovanni felemelé fejét; távol volt attól, hogy elhigye azon együgyű reményt, melylyel Judith kecségeté. Azonban e bujdosók, kik megtartak babonas hitüket a stregában, tikoatos megjelenése által új bizalmat éreztek kétségbeesett lelkükben.

Ők nem óhajtották a szabadulást. Mindnyájan régen felajánlották életüket a szabadság és függetlenség lelkesítő eszméjének, mely az elcsigázott és elnyomott keblekben születik; azonban számítottak a stregára, hogy boszut fog érettök állni és folytatni fogja a harcot, melyben ők elbuktak.

Carini közeledett feléje.

— Jó Fabiana, — mondá, — bátorítani jössz benünket, hogy sápadás nélkül nézzünk a kegyetlen halál szemébe? Tartasz talán attól, hogy egyikünk meg fogja tagadni testvéreit és kegyelmet fog kérni gyilkosainktól, avagy talán boszut fogsz te állani értünk egy napon?

— A nap közel van! — mondá a strega.

— Bizom szavamban, és mielőtt meghalok, utolsó szavam ez lesz: boszu!

— Én is, Fabiana, — mondá Capialdi Giordano, — feléd fogom kiáltani: boszu! Ez éjjel a sbirek megölték fiamat. Miután levágták két kezét, melyek

lőportól feketéllettek, kiszakíták nyelvét. Messzire hordottam magammal a szegény gyermeket, megfagyott vére most is borítja ruhámat.

— Fabiana, — mondá ezután Viala Gaetano, — te nem tudod, hogy mit tettek atyámmal azon éjszaka, midőn őt egy kunyhóban a hegyek lábánál fellelék? Két vasgyűrűn akasztották őt fel karjainál fogva a falra és lábainál fogva tépték szét, s midőn még ekkor sem adá ki elég gyorsan lelkét, fejébe vasszegeket vertek.

Venari Gueranno vette most át a szót:

— Egy nő, ki bennünket üldöztetni látván, felnyitá előttünk kunyhóját és kertjén keresztül megszöktetett. A sbirek beléptek hozzá és azzal fenyegették őt, hogy le fogják ültetni az izzó karszékre, ha nem árulja el rejtekmünket; és midőn ezt nem tudta, vagy nem akarta megtenni, lassan sütötték őt meg saját tűzhelyén. Ha e két sbir kezeim közt volna, Fabiana, felszakgatnám keblüket és megenném sziveiket.

(Folytatása következik.)

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizesabályozó társulat kunszentmárton-mindszenti szakaszának gátjain a **lucerna kasszaló és fűtermés** a helyszínén, 200 méteres szakaszokban, nyilvános árverés mellett a legtöbbet ígérőnek, azonnal leendő készpénzfizetés mellett, *f. évi május hó 12., 13. 14-ik* napjain bizottságilag haszonbérbe fog adatni.

Az eladás sorrendje a következő:

1. *Május hó 12-én*, hétfőn reggel 9 órakor a Szegfű-csárdánál kezdve, délig a kurcatorkolati őrházig; délután 2 órakor folytatva, a szegvári határig.

2. *Május 13-án* az öcsödi határnál kezdve, délig a tűzkövesi őrházig; délután 2 órakor ezen őrházról a teési magas partig terjedő gátszakaszon.

3. *Május 14-én*, azaz szerdán délután 3 órakor a szegvári határnál kezdve, onnan a kucori őrházig.

Bérleti szándékozók ezen árverésre azzal hivatnak meg, hogy az árverés a váltott szakaszokon egész évi kaszálásra terjed ki, magtermelés kizárásával.

Szentes, 1890. május 5-én.

Sima Ferenc,
szakaszgazgató.

Magyar jég- és viszontbiztosító
részvénytársaság.

Teljesen befizetett 1 millió forint alaptőkével.

Elvállal: 2-3

jégbiztosításokat

a legolcsóbban és legelőzékenyebb módon.

Hat évi biztosításnál **egy évben ingyen** biztosít.

Nem csinál semmiféle nehezítő feltételeket, mint azon vegyes biztosító társulatok, melyek egyuttal a tűzbiztosítás megkötését is követelik.

Az előforduló károkat gyorsan és előzékenyen becsülteti meg saját közegei által.

Felvilágosításokkal készségesen szolgál:

az igazgatóság Budapest, *Gizella-tér 7. szám*, az Assicurazioni Generali házában, valamint a vidéken: összes fő- és alügynökségei, melyek az **Assicurazioni Generali** ügynökségeinél vannak.

JÁRDATÉGLA
 === gyalog- vagy kocsit burkolásra ===
 10 évi jó t állás mellett is
 kapható
Zsoldos Ferencnél
 SZENTESÉN.

Hazánk legkitűnőbb savanyúvize a

mohai STEFANIA forrás.

Tiszta, igen szénsavdus, kellemes izü és olcsó.

Borral vegyítve a pezsgőhöz hasonló italt szolgáltat.

Elismert kitűnő gyógyhatással bír a légzési-, emésztési- és vizező-szervek hurutos bántalmainál, a gyermekek görvély s angol-kórjánál.

Főraktár Szentesen

BURIÁN JÓZSEF

3H5

kereskedésében.